

Agerdyrkningsberetning.

(Fra sidste Halvdeel af Juli.)

De to Maanedes, der ere hengaaede siden den sidste Beretning blev skreven, have udmærket sig ved en stor Regnmængde og en lav Temperatur; den første Trediedeel af Juni var i Kjøbenhavn temmelig varm, men derefter faldt Temperaturen og har holdt sig lav lige til henimod Slutningen af Juli. I denne Tid er ogsaa falden megen Regn og meget hyppig, saaledes at fra 10de Juni til 25de Juli har man paa Landbohøjskolen kun havt 7 regnfrie Dage. Luften har tillige været overtrukket, og stærkt Blæst, meest fra Sydvest, hyppig. Regnmængden var i Juni ved Kjøbenhavn betydelig større end Gjennemsnittet, nemlig 39,7 Linier imod 27,7 Linier, men dog langt fra ikke saa stor som i Sylland, hvor den, som Veiriagttagelserne ovenfor vise, ved to af Stationerne var over 50 Linier (Viborg 51,2 og Skaarupgaard 55,6). Ogsaa i Juli har Regnmængden været større; indtil den 25de Juli var ved Landbohøjskolen falden 38,7 Linier, medens Gjennemsnittet for hele Maaneden er 27,6. Den sidste Uge af Juli har været tør med klart Veir og nordvestlig Vind.

Ved Mangel paa Lys og Varme er Plantevæksten holdt meget tilbage, og den Hyppighed, hvormed baade Græs og Korn udviklede sig i Slutningen af Mai og Begyndelsen af Juli, blev stærkt hæmmet. Dette gjælder især de lave og kolde Jorder, medens de mere høitliggende og de, som af Naturen eller ved Culturen ere varme, bedre have overvundet Veirets ugunstige Indflydelse. Den rigelige Regnmængde i Juni er under vore Forhold gavnlig for Vegetationen, men en vaad Juli er altid skadelig for Sæden, da den hindrer Blomstringen, bevirker en ringe Vægt og meget Smaakorn. Det er derfor overmaade vanskeligt i et fugtigt Aar at udtale en bestemt Mening om Høstens Udfald ved denne Tid, ja selv langt senere, som Erfaringen fra ifjor har godtgjort; først ved Tærstningen blev man overbevist om, at have næret overdrevne Forventninger om Høstudbyttet, skuffet af den rige Tyld, som Aaret bragte; i et tørt Aar er man tilbøielig til at gaae for-

vidt i modsat Retning. De Meddelelser, vi have modtaget fra Landmænd i alle Dele af Landet, lyde gunstigere end vi havde ventet, men vi tør, belærede af Erfaringer fra de to sidste Aar, ikke bygge for store Forhaabninger derpaa. Veiret i den nærmeste Fremtid vil vistnok have en overordentlig Indflydelse, navnlig for Vaarsædens Vedkommende, som endnu er langt tilbage i Udvikling; men det er neppe at haabe, at den, i den allerede nu fremrykkede Aarstid, skal kunne gjenvinde hvad der er tabt i den hidtilværende saa usædvanlig kolde og regnfulde Periode, baade i Qvantitet og Qvalitet. Veiesæd findes meget sjældent iaar, formodentlig fordi Straaet ved den langsomme Udvikling i Foraaret er bleven stivt.

Hveden, den Sædart, hvoraf man tidligere ventede sig saameget, har aldeles skuffet Forventningerne. At den blev hæmmet i Væksten ved det kolde Veir, var ingen Skade, da den, udviklet under for gunstige Forhold, let vilde have givet Veiesæd; men i den sidste Halvdeel af Juni viste Rust sig næsten overalt paa Bladene og angreb dem meget stærkt; da imidlertid Stængelen holdt sig fri derfor, haabede man endnu, at Kærnen ikke skulde lide synderlig derved. Men henimod Midten af Juli angreb Rusten selve Aret og optraadte som Akrust. Dette Onde er almindelig udbredt over hele Landet, men navnlig i de egentlige Hvedeegne, og er vel stærkest paa lave og bindende Jorder, men det findes ogsaa hyppigt paa de høiere og lettere, og ligesaa vel paa draineede som paa ubraïneede. Brandax ere ikke sjældne, og hvor Hveden ikke er beittet for Saaeningen, findes de i stor Mængde; ogsaa Hvedehygen har indfundet sig, og dens Larver findes i mange Korn. Men det er dog Rusten, som især er truende, og en saa almindelig Udbredelse erindres ikke i mange Aar at have fundet Sted; ældre Landmænd mene, at man maa gaae tilbage til 1840 for at finde noget tilsvarende. Hvor stor Betydning Rusten vil have paa Udbytten, kan man endnu ikke danne sig nogen Mening om, men at den vil forringe det betydeligt, er kun alt for vist. Da Hveden er den Sædart, hvoraf navnlig de større Landmænd i Landets gode Egne erholde den væsentligste Indtægt, vil man forstaae, med hvormegen Frygt Udviklingen af dette Onde imødesees.

Rugen havde meget storm- og regnfuldt Veir i Drætiden og har derfor ikke undgaaet Spring i Bipperne, dog i mindre Grad, end man tidligere frygtede. Da Afgrøden staaer sluttet og opreist, og Kærnen synes vel udviklet, har man Haab om en god Rughøst. Ved de stærke Storme i den sidste Halvdeel af Juli er Akrnen slidt af, og Kærnen sidder blottet; man nærer derfor Frygt for, at der let kan falde meget af, hvis

uheldigt Veir indtræffer i Høsten, eller den bliver for moden. Dette er vel nærmest Grunden til, at Rughøsten er begyndt tidligere end Tilfældet ellers vilde have været; allerede den 21de og 22de Juli begyndte man enkelte Steder i det nordlige Sjælland at meie Rug, skjøndt baade Kjerne og Straa endnu vare temmelig grønne, og selv i Vendsyssel begyndte man samme Tid at høste den tidligsaaede Rug, da den vedvarende Storm truede med at knække Straaet og blæse den endnu kun halvmodne Kjerne af.

Kaps, der blev staaet fort efter Midten, og vistnok for en stor Deel tærsket i de sidste Dage af Maanedens, har vel ikke ganske undgaaet Insektangreb, men er dog bedre end i flere af de foregaaende Aar, saa at man i det Hele ventet et tilfredsstillende Udbytte.

Byg leed mange Steder i Foraaret meget af Smelbelarver, men det har dog senere bukket sig godt. Det gjælder om denne Sædart, som om Hvede og Havre, at den staaer bedst paa de lettere og muldede Jorder, hvorimod den paa Leerjorder, der ikke have kunnet taale Kulden og den hyppige Regn, staaer mindre godt, og paa sure, kolde Jorder er den meget ringe og næsten kvalt af Ukrudt. Udsigterne for Bygget, navnlig det tidlig saaede, ere dog i dette Dieblis i det Hele gode, men det er meget langt tilbage i Udvikling, og det vil derfor væsentlig afhænge af Veiret i den nærmeste Fremtid, hvorvidt de gode Forhaabninger, man endnu nærer, gaae i Opfyldelse.

Om Havre gjælder omtrent det samme, som er sagt om Byg, men da denne Sædart bedre taaler Væde og Kulde og har lidt mindre af Smelbelarven, staaer den maaske i det Hele mere lovende, undtagen hvor den som hyppigt i Vestjylland er saaet paa siede Kjerjorder; der er den overgroet med Ukrudt. Ukrudt kom i det Hele stærkt frem i Havren i den kolde Tid af Junimaaned, men paa de gode Jorder har Sæden vundet Seier. Vaade i Havre og Byg findes en stor Mængde Støvbrandax.

Urter hade ikke i mange Aar staaet saa kraftige som iaar; de udviklede sig særdeles godt og blomstrede rigeligt, men ere nogle Steder mindre godt bælgsatte og vedblive at blomstre. I Juli have Bladlus flere Steder angrebet Urteblomsterne, nogle Steder bleve de igjen fordrevne af Regnen og Stormen, men andre Steder nærrede man endnu ved Beretningernes Indsendelse Frygt for, at de kunde tilintetgjøre Landmandens Haab om en god Urteafgrøde, navnlig ved de silbig modne Urter; de tidligmodne Urter ere saa vidt udviklede, at de maae anses for sikrede. Urtebyrkingen er nu for Tiden i stærk Aftagende

paa Grund af de senere Aars ringe Udbytte, og i mange Egne seer man sjældent et større Stykke Land med Vrter. — Vikker staae overalt meget godt. Bønner, der enkelte Steder i Landet begynde at fortrænge Vrter, da de i almindelighed give sikkrere Afgrøder, have tidligere liidt af Bladluus end disse; alle Topblomster ere ødelagte og kun de nederste Blomster have sat Bølge, de silvigsaade ere meest medtagne.

Doghveden har af alle Sædarter mindst kunnet taale Regnen og Kulden; den staaer over hele Landet simpel, har kun naaet en ringe Høide, og er nærved at undertrykkes af Ukrudt. Enkelte Steder vil godt Veir i den sidste Deel af Sommeren dog kunne bringe den til et taaleligt Kornudbytte, men mange Steder, navnlig i Jylland, er den at betragte som mislykket.

Kartoflerne staae i det Hele godt og have havt et frist Udseende indtil den sidste Tid, da Pletter paa Bladene, som Forløbere paa Sygdommen, have viist sig. De have imidlertid blomstret godt, og de tidligmodne Sorter sat temmelig mange Knolde.

Kobfrugterne staae paa høiere liggende og draineede Jorder godt; de have været meget besværlige at holde rene, da Ukrudt tidlig tog stærk Overhaand, og man paa Grund af det vedholdende Regnveir vanskeligt kunde benytte Hestehakken. Hvor Jorden har været ureen ere de iaar for endeel mislykkede, da Frøet, formedeltst Lørke og Kulde, laae usædvanligt længe i Jorden, og Ukrudtet saaledes fik Tid til at tage Overhaand; endeel saadanne Stykker ere ompløiede og tilplantede, men for seent til at man kan vente noget stort Udbytte.

Houdbyttet af Græsmarken har været tilfredsstillende, skjøndt ikke saa stort som man havde ventet, da Kløveren blev trykket i Væxten; de isaaede Græsarter have i det Hele været mere fremtrædende i Høet end Kløveren. Ogsaa Engene have med Undtagelse af de meget vaabe, der tildeels have staaet under Vand, givet ret godt. Vjergningen har i det ustadige Veir været meget vanskeligt og meget Hø er maadeligt høstet, men hvor man har ladet Kløverhøet henligge roligt paa Skaar uden at sprede det, og saa hurtigt som muligt sat det i smaa Stakke, der kunde heelt gjenneblæses af de hyppige Storme, vi iaar have havt, er det dog bleven høstet ret godt; men Høhøsten har været meget besværlig og, som alt Landmandens Arbeide iaar, meget bekostelig, da man har maattet løbe fra det ene Arbeide til det andet.

Hørren synes iaar at ville lykkes godt, den er lang og tæt, og Frugttræerne, navnlig Æbletræerne, bære godt. Om Humlen kan man endnu ingen Mening have.

Græsmarkerne, der i Foraaret vare saa fortrinlige, tabte sig hurtigt, da de engang vare overgræsede, og tun hvor Marken var lagt ud i meget kraftig Tilstand, holdt Græsset sig nogenlunde godt.

Meieriudbyttet var indtil St. Hansdag fortrinligt, men da tabte Melken sig, deels fordi Græsset blev knappere og deels fordi Køerne led saameget af Kulde og Fugtighed. I det kolde Veir holdt Melken sig imidlertid godt i Kjeldereren og Smørndbyttet har derfor været tilfredsstillende.

Da Faarene vare godt fodrede fra Vinteren, har Uldklipningen givet et godt Udbytte; men mange Steder, især i mindre Besætninger, ere enkelte Faar og Lam bortdøde i Vinter- og Foraartiden, som Følge af det sidste fugtige Aar.

Kreaturhandelen fra Vestjylland til Slesvig var i Begyndelsen af Foraaret meget god, da det kolde Veir indtraf, maadelig, men senere hen i Mai atter jevn god. Hestehandelen har hele Tiden været livlig og god, Svinehandelen begyndte simpel, men er senere bleven bedre og bedre.

Huusdyrenes Sundhedstilstand er i det Hele tilfredsstillende.

Brakmarkens Behandling har det vaade Veir lagt mange Hindringer i Veien for, og Gjødningskjørsel og Pløining have hyppig maattet afbrydes paa lerede Jorder, der ofte i flere Dage ikke kunde bære Hestene. Ogsaa klages meget over Tørven, der har henligget i Maaneder uden at kunne tørres; dog er det at haabe, at det mere tørre Veir, vi have haft i den sidste Halvdeel af Juli, har afhjulpet nogle af Klagerne.

Oldenborrelarver ere mange Steder i stor Mængde komne frem ved Pløiningen af Brakmarken, men dog er den Skade, de have gjort Sæden, ikke meget mærkelig; Smelde-larvernes Angreb paa Byg og Havre er ialmindelighed ogsaa forvunden. Den midterste og østlige Deel af Vendsyssel har i dette Foraar været plaget af Oldenborrer i en hidtil ukjendt Grad; de viste sig i de første Dage af Mai og huserede stærkt til ind i Juni; Haverne see der meget kummerlige ud, da de neppe have levnet et Blad paa de Træer, de meest lynde, og af Frugt bliver der intet. Enkelte Steder af Jyen og Slesvig have Oldenborrerne ogsaa været tilstede i stor Mængde, men ellers har man ikke mærket meget til dem iaar, men venter saa mange desto flere næste Aar.

Pladsen tillader os ikke at omtale de forffjellige Dele af Landet særskilt, som ogsaa er mindre nødvendigt, da Forholdene ere temmelig overensstemmende.